

Sjefredaktør:
Nils Torsvik

Nyhetsredaktør:
Øystein Hage

fiskeribladetfiskaren.no fbfi.no



Fiskeribladet Fiskaren arbeider etter Vær varsomplakatens regler for god presseskikk. Mener noen seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres disse til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens faglige utvalg behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. Adressen til PFU er: Prinsens gate 2, pb. 48, Sentrum, 0101 Oslo. Tlf: 22415680, faks: 22411980.

Fiskeribladet Fiskaren

En uavhengig avis for Kyst-Norge

Til gull

Fiskemelet som i dag går som før til laks og husdyr, kan bli gull verdt. Nøkkelen er komme inn i helsestudioene, men kampen om den plassen er hard.

Markedet for helsebringende proteiner er et marked dominert av soya- og melkebaserte produkter i dag. Kropsbyggere pøser i seg høgverdig protein for milliarder av kroner, i en stadig mer helse- og kroppsfixsert verden. Her er pris underordnet. Det viktigste er å bygge muskler, raskt og effektivt.

Helsestudioene er imidlertid bare et bilde på en voksende interesse for helsebringende kost også i folks hverdag. Vi spiser pillere og kapsler inneholdende alt vi mener kan gi oss bedre helse og et lengre og sunnere liv. Her har fisk sin naturlige plass. Fra naturen fullstappet med helsebringende oljer, proteiner og andre komponenter som helseforskere ser effektene av, men ikke klarer å identifisere ennå. Det drives mye bra forskning for å dokumentere virkningene, og å finne komponentene, og fisk rir på en bølge av stadig større anerkjennelse for sin helsemessige gode virkning.

Utfordringen er å hente ut gevinstene av en slik kunnskap i et marked for helsekost. Fisk er ansett som sunn mat, men altfor mange griner på nesa av lukta de møter i fiskeproduktene. Et forhold som vi

Vi har råstoff som vi ennå ikke vet å verdsette

som liker fisk ikke legger merke til, men som førstegangsbrukere og kresne storbyganer har større problemer med. Løsningen er å gjøre produktene lukt- og smaksfrie. Hva som går tapt i en slik prosess, er imidlertid ikke godt å vite. Altfor mye av fiskekjøttet er fortsatt en gåte i forhold til helseeffekt.

Løsningen er derfor også å fortsette arbeidet med å utforske fiskens mange hemmeligheter. Her ligger norske forskere i front internasjonalt, men i et mesterskap der det ikke er særlig konkurranse. Det betyr ikke at vi kan slappe av. Her trengs mer forskning, ikke mindre, og det trengs en god samhandling mellom forskningsmiljøene for å få mest mulig ut av kunnskap og kompetanse til å videreutvikle fiskehelseproduktene.

Kombinasjonen mellom forskning og nye virksomheter har allerede lagt grunnlag for en voksende biomarin industri. På sikt tror vi at ikke noe fiskemel vil gå til dyrefôr, slik vi ser utviklingen for fiskeolje. Fiskeprodusentene sitter med et råstoff de ennå ikke vet å verdsette, enten det dreier seg om fiskemel eller avfall. Det kan være gull verdt, sjøl om det ikke glimrer.

En real salutt!

Oljedirektoratet frarår seismikkskyting på makrellfeltene i Nordsjøen. De fortjener en real salutt!



TRUGSMÅL: Politisk sett er forbodet mot selhandel først og fremst eit trugsmål mot Grønland; mot næring og kultur i ein gamal dansk koloni som på 70-talet også fekk nok av EU-medlemskapet etter nokre få år «på prøve». ARKIVFOTO

Seigliva selfangst

20. august var D-dagen då EU omsider skulle få slutt på selfangsten. «Gladmeldinga» har gått som ein farsott i europeiske TV-kanalar dei siste vekene. Så sette EU-domstolen foten ned.

KOMMENTAR



GUNNAR GRYTÅS

Det skjedde så seint som 19. august, berre nokre timar før den nye lova om forbod mot all handel med skinn, Omega3-olje og alle andre produkt frå selfangsten skulle setjast ut i livet. Avgjerda kom som eit lite sjokk i Generaldirektoratet for Miljø i EU-kommisjonen då den låg på bordet.

Heilt uventa var det likevel ikkje at dette kunne skje. Selfangstnæringa har heile tida hatt EU-domstolen som siste utveg for ein klage mot ei forbod som dei meiner er ulovleg. Norsk laksenæring gjorde akkurat det same då EU-kommisjonen innførde straffetoll på norsk laks for fem-seks år sidan.

Denne gongen er det 15 organisasjonar og bedrifter som har bedd EU-domstolen stoppe forbodet. Det har domstolen ikkje gjort, men dei har utsett lova til dei får vurdert argumenta til klagarane. Det kjem mest sannsynleg til å skje etter ei muntleg høyring i domstolen om nokre månader. Kanskje bortimot eit år. Før høyringa skal også Kommisjonen, Rådet og Parlamentet uttale seg på nytt om saka. Det same skal Nederland; den einaste

staten som har innført forbod mot selhandel som nasjonal lov og rett.

Den siste utviklinga er utan tvil eit nederlag for dei sterke kreftene i Europa-Parlamentet som reiste kampen mot selfangsten for fire år sidan og som sidan i vår har vore

” For EU, som gjerne vil ha større makt i Arktisk Råd, er konflikten med Grønland og Canada vanskeleg å leve med.

opptekne med å innkassere den politiske gevinsten.

For andre krefter i EU er den siste utviklinga ei ny påminning om at Unionen reint handelspolitisk er på tynn is i denne saka. I Kommisjonen var det særleg Generaldirektoratet for Handel som heile tida var skeptiske til å forby handel med selprodukt av på eit grunnlag som er så spesielt; nemleg at handelen kan krenkje godtfolks moral. I den lange prosessen har EU også fått sterke juridisk/faglege råd om ikkje å utfordre WTO med denne saka.

Canada var den første av selfangstlanda som varsla ein klage til WTO, seinare

gjorde Norge det same. Den 15. desember i fjor hadde dei to landa sine første konsultasjonar med EU som første skritt i ein prosess som kan ta mange år, men der målet er å få oppheva forbodet. Om Canda og Norge vil gå vidare på WTO-sporet er uklart, men ikkje usannsynleg.

EU sitt selforbod har eit unntak som skal fritta inuitfangsten i Grønland og Canada, men dei aktuelle organisasjonane meiner sjølv at dette berre er spel for galleriet; at forbodet uansett vil øydeleggje markedet også for dei. Difor er det nettopp desse gruppene som no går hardt på EU-domstolen. Med på laget har dei også norske Rieber Skinn som er ein stor aktør i handelen med skinn også i Canada og på Grønland.

Politisk sett er forbodet mot selhandel først og fremst eit trugsmål mot Grønland; mot næring og kultur i ein gamal dansk koloni som på 70-talet også fekk nok av EU-medlemsskapet etter nokre få år «på prøve». For EU, som gjerne vil ha større makt i Arktisk Råd, er konflikten med Grønland og Canada vanskeleg å leve med. I tillegg til at dei heller ikkje har status som kyststat.

I aukande grad har dette skapt politisk frustrasjon i EU.

Den tida EU-domstolen skal bruke på å vurdere dei juridiske sidene ved eit handelspolitisk misfoster, kan også gje meir tid til å finne ei politisk løysing.

gunnar.grytas@fbfi.no
Telefon: 77 66 56 82